

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In quo hæreses & mores Pelagij contra naturæ humanæ sanitatem,
ægritudinem & medicinam ex S. Augustino recensentur ac refutantur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

12. Vires ad poenitendum & redeundum ad justitiam naturalem, & quid illa sit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13650

naturalia sive per Moysen data ut est opus sit (id est utile seu operę pretium) necesse tamen non sit ad Christum pro aeterna salute transire, eo quod per Sacramentum mortis & resurrectionis eius, si tamen vel hoc putatis, commodior via sit, non quod alia via esse non possit. Et paulo superius in eodem loco; si enim salvi erunt aliqui sine Christo & iustificatur aliqui sine Christo, ergo Christus gratis mortuus est. Erit enim & alius modus, sicut vultis, in natura, in libero arbitrio, in lege naturali sive conscripta, quo possent salvi & iusti esse qui vellent. Iustas autem imagines Dei quis nisi iustus prohiberet a regno Dei? Quod etiam apertis verbis nonnunquam professi sunt. Nam Pelagius exponens illum Apostoli locum; qui fecerit homo vivet in ea, nempe legis iustitia, unde intelligimus, inquit, quod qui suo tempore legem servavit, vitam habuit aeternam. Suo tempore, inquit, nam

A hoc tempore propter consuetudinem non putat legem posse servari. Et quamquam illa quidem se ita habent in doctrina Pelagiana, sibi ipsis tamen de nimia superbia ita erubescabant, ut sub finem haretis illam non audent tantam in populum proterre impicitatem. Exprobrat hoc Iuliano Augustinus in postremo conflictu: *Iam, inquit, erumpit apertum munus crucis Christi. Quid tamen magnum populum & Christi magnum iudicium non timuit? Aperte dicite, iustificari natura, iustificari lege possumus, gratis mortuus est Christus. Sed formitantes multitudinem Christianam Pelagianum verbum supponitis, & quaerentibus a vobis quare mortuus sit Christus, si natura vel lex efficit iustos, responderetis &c. nempe quod facilius per Christum. Quam responsum eorum alibi prosequemur.*

Vires ad pœnitendum & redeundum ad iustitiam naturalem; & quid illa sit?

C A P V T X I I.

NEQVE vero apud Pelagianos quicquam refert quod ille inchoatus iustitiae cursus, vel peccatis aliquibus ex humana fragilitate intercurrentibus possit intercepti vel etiam quod peccator vitae praeteritae sceleribus, contractisque pravitate usu consuetudinibus premi & impediri quo minus ad iustitiam convertatur. Tantam enim naturę potestatem arrogat ut etiam pœnitentiam & peccati cuiusque remissionem in humano arbitrio collocent. Hęc est enim Celestij manifesta sententia quę & Pelagio in Palestina Synodo objecta fuit: *Quoniam pœnitentibus penitentia non datur secundum gratiam & misericordiam Dei sed secundum merita & laborem eorum qui per pœnitentiam digni fuerunt misericordia.* Quibus verbis utrumque statuit: Non esse peccati pœnitentiam expectandam ab inspiratione spiritus Dei, ut ad quam humana voluntas, humanusque sufficiat labor, & per hunc laborem pœnitentię naturę viribus partim hominem fieri dignum remissionis misericordia. Nam aliquo modo misericorditer dandam esse peccati remissionem, tum alijs in locis quę postea citaturi su-

A mus expresse Pelagiani docent, tum etiam his quę diximus utriusque declaratur. Qui enim in peccati remissione Dei misericordiam fateatur eam aliquo modo misericorditer dandam esse, nec humanas vires usquequaque sufficere distiteri nequit. Ipsa namque ab offenso Deo veniæ testificatio clarissima est misericordię divinę in peccato remittendo testificatio, juxta illud Sanctissimi Augustini: *Impetrando oratio quidquid impetrat, evidenter deum Dei esse ostendit, ne homo existimat a seipso sibi esse, quod si in potestate haberetur, non utique posceretur.* Verum tamen ut idem sanctus Doctor in eadem Epistola, nec ipsa remissio peccatorum sine aliquo merito est si fides hanc impetrat. Ex quo consequitur, ut qui fidem istam impetrantem, totumque laborem pœnitentię, ut Celestius, humanis viribus tribuit, ille totam peccati remissionem naturę potestati cogatur ascribere, quantumvis dilutam aliquam Dei misericordiam ex alio capite intervenire fateatur. Quod ex Pelagianis principijs rursus sequi etiam Celestius non dixisset, optime in suis carminibus observat Prosper quando ita canit:

*Nam si nunc etiam illesis vigor ille maneret,
In quo insons natura fuit; sua quemque voluntas
Conciliare Deo, penęque absolvere posset:
Nequicquam Christus mortem moriendo paret,
Nec genus humanum generari rursus egeret.*

Sed sicut ante diximus eos non ausos fuisse palam dicere gratis Christum esse mortuum, ita nec illud, sua quemque voluntate conciliari Deo & pœnis absolvi; sed quasi peccati reatus in aliquo naturam labefecisset hu-

A manam, ita remissione impetrata à Deo, jam per seipsam laudabilem illam naturam in suas vires vigoremque, sublato scilicet impedimento, regredi. Sic enim eorum sententiam in initio libri Prosper exprimit.

Nam

Vt sponte attractam veniam solvendo reatum,
Sponte sua in vires proprias natura rediret.

Carm. de in
2. r. 1.

ET hoc vocabant Ad iustitiam regredi natu-
ralem, quæ peccati scilicet labe temerata
fuerat. Hic si respiciat, inquit autor qq. veteris ac novi testamenti, ad naturalem regressus iustitiam recipiens fidem Christi erit Filius Dei. Vbi per iustitiam illam naturalem nihil intelligit aliud, nisi naturalem illam innocentiam naturæque integritatem, in qua ipse sicut & primus Adam sine peccato natus fuerat. Exponit hunc sensum alibi luculentius, ubi dicit: *Selet asseruari à plurimis, quia per fidem instauratus est homo, ita ut ad pristinum redditus status. Hoc omne acciperet quod inter initia Adam fuerat consecutus. Quam sententiam plurimorum & ipse sequitur hoc addito corollario, quod fides integritati primi hominis aliquid adiciat prærogativa: Videamus, inquit inferius, si hæc instauratio nihil ultra doni habeat divini, quam fuerat con-*

Ant. qq. vet. Test. p. 2. q. 41.

p. 1. q. 123.

Ibid.

A securus Adam. Quæ quidem non eo casu intelligenda sunt quasi solo peccati reatu aliquid vigoris aut virium ad operandam iustitiam natura perdidisset, quas ejusdem remissione recuperaret: sed illo dumtaxat quod sola peccati deletionem, præsertim si nulla adhuc peccandi consuetudo hæssisset, natura quæ vires omnes etiam sub peccato retinuerat cum pristina sua emergeret integritate & puritate. Pelagianorum enim doctrina constans fuit quam & supra suis locis huc profecti sumus, peccatum non potuisse humanam delimitare vel mutare naturam: Atque ad id ad operandam iustitiam liberum arbitrium & post peccata tam plene in eis, quam fuit ante peccata. Ne non sit existimandum remissionem aliquid pristini vigoris contulisse naturæ, sed tantum vindictæ reatum ac sollicitudinem abstrulisse.

Pelag. lib. h. nat. & grat. lib. 1. c. 19. Jul. lib. 1. cap. 1. Jul. 13.

Vires ad superandas malas consuetudines & impetus passionum.

CAPVT XIII.

QUOD si quam peccandi consuetudinem longo usu natura contraxisset & illam putant quibuscumque radicibus quæcumque vetustate roboratam præeunte instructione legis qua sciatur quid faciendum sit, sola voluntatis mutatione posse submoveri juxta sententiam, cujusdam corum definitivam; per facile potest voluntas voluntate mutari. Hinc Pelagius in Commentarium Epistolæ Divi Pauli: *Cum viderint eas (uxores) in melius commutatas, cognoscant omnes per Dei legem ita consuetudine inverteatam potuisse mutari. Sed multo arrogantius in Epistola ad Demetriadem: Nam si etiam illi qui longo peccandi usu bonum quodammodo obstruere nature instaurari per penitentiam possunt (obtinendo videlicet peccati veniam) & mutata voluntate vivendi consuetudinem consuetudine extinguere, quanto magis tu potes illa superare &c. Ex quo fit*

Lib. de prof. iust. c. 6.

In c. 7. 1. ad Corinib. n. 17.

Circa mediâ

A ut consequenter omnes omnino passiones ac motus propter quos maxime violentia mala consuetudinis molesta esse solet, solo liberi arbitrij nutu coerceri posse decernerent. Cuius (fortitudinis) lacerti, artulianus, in contem. imperf. cont. p. 1. dol. rum & per Gentiles & per Christianos agi. duo cl. x. verunt. Qua de causa motibus carnalis concupiscentiæ quæ omnium cupiditatum rapidissima est v. ribus voluntatis tradit obfisti. Et ibid. f. 105 vol. pratis illius excessum intra concessos fines animi potestare posse retineri. Ex hac superba præsumptione fluxit procax illa & mordax insultatio qua propter inculcatam gratiæ necessitatem contra cupiditatis illius impetus, Augustinus in mentiri dicit, tantas esse libidinis vires ut eam ratio regere ac frangere non possit. Ipsi enim & omnium Pelagianorum brevis, fixa & generalis de toto hoc genere est sententia; Sufficit homo ingenio sibi motibus dare leges.

Lib. 1. c. 121.

Lib. 5. cont. Jul. c. 16.

Lib. 3. cont. Jul. c. ult.

Lib. 5. cont. Jul. c. ult.

Quod homo possit per naturam liberi arbitrij esse perfectus & non peccare si velit.

CAPVT XIV.

QUIBUS fundamentis nixi, ulterius docent, hominem in hac mortali vita ad perfectam iustitiam posse pervenire si velit. Quæ Pelagianorum sententia diversis modis sed in eandem impietatem conspirantibus exprimi solet.

A Nam aliquando ut hoc significant clamant ut Augustinus ait; *Perfectio nobis virtutis à nobis est, aliquando dicunt: Non solum ad faciendam verum etiam ad perficiendam mandata divina per liberum arbitrium humanam sufficere naturam. Aliquando simpliciter, hominem hic perfici. Ali-*

Lib. 2. cont. Jul. c. 8.

Aug. Epist. 95.

Lib. 2. cont. Jul. c. 8.